Johansson Elina 18.3.2026

# Energianeuvosto 16.3.2026

Kokous

Energianeuvosto 16.3.2026

**Ensimmäisenä ministerit keskustelivat Euroopan verkkopaketista ja erityisesti TEN-E-asetusehdotuksesta. Käytiin täysi pöytäkierros, jossa jäsenvaltiot tukivat laajasti verkkopaketin tavoitteita, erityisesti kilpailukyvyn ja energiaturvallisuuden edistämisen tarvetta. Kritiikkiä herättivät kuitenkin erityisesti kustannusten jakaminen (ns. pullonkaulatulojen 25 % korvamerkintä EU-tasolla käytettäväksi) ja komission ehdottama keskitetty suunnittelu. SE ja FR ilmaisivat jyrkästi vastustavansa pullonkaulatulojen keräämistä EU-tasolla sekä keskitettyä suunnittelua. Puolestaan esim. AT, DE, DK, EE, HR, HU, LT, MT, NL ja SI tukivat niitä edellyttäen avoimuutta ja alueellisten erityispiirteiden huomioimista. FI puheenvuorossa mm. ilmaistiin tuki komission verkkopaketin ylätavoitteille mutta tuotiin esille varauksellinen suhtautuminen keskitettyyn suunnitteluun ja ehdotukseen pullonkaulatuloista. Puheenjohtajan tavoitteena on neuvoston yleisnäkemys verkkopaketista energianeuvostossa kesäkuussa 2026.**

**Toisena aiheena ministereillä oli keskustelu ns. kohtuuhintaisen energian toimintasuunnitelman pohjalta. Käytännössä keskustelu heijasteli Iranin sodan vaikutuksia sekä viimeaikaista keskustelua päästökaupan ja sähkömarkkinamallin tulevaisuudesta. Jäsenvaltioiden näkemykset olivat polarisoituneita mutta nykyinen sähkömarkkinamalli (EMD) sai laajan tuen (ml. FI), vaikkakin kaasulla tuotettavan sähkön vaikutukset hintatasoihin nähtiin useissa puheenvuorossa ongelmana, johon on haettava ratkaisuja. Päästökauppajärjestelmää (ETS) tuettiin laajalti, koska sen katsotaan olevan EU:n ilmastopolitiikan onnistunut kulmakivi sekä tärkeä investointien kannalta. Osa jäsenvaltioista ilmaisi kuitenkin huolensa päästöoikeuksien hintatasosta ja esitti muutostarpeita tai jopa mekanismin väliaikaista keskeytystä. EMD ja ETS saivat siten laajaa tukea mutta jäsenvaltiot ilmaisivat myös tarvetta puuttua hintapiikkeihin. Pienempi joukko kannatti myös merkittävämpiä uudistuksia, erityisesti ETS:ään. FI puheenvuorossa tuotiin esille tarve jatkaa irrottautumista fossiilista energianlähteistä sekä vahva tuki EMD:lle ja ETS:lle. Mahdollisten lyhyen aikavälin toimien osalta korostettiin tarvetta tehdä mahdollisimman räätälöityjä ja ajallisesti rajattuja toimia.**

**Kolmantena aiheena käsiteltiin EU:n, Ukrainan ja Moldovan yhteistyötä energiavarmuuden vahvistamiseksi sekä kokemuksia em. maiden kokemuksista. Molemmat ovat kohdanneet vakavia haasteita. Jäsenvaltiot ilmaisivat jatkuvan solidaarisuutensa ja humanitaarisen sekä teknisen tukensa (pl. kaksi jäsenvaltiota, jotka keskittyivät Druzhban öljyputkeen).**

**Asialistan hyväksyminen (7036/26)**

**PJ** kävi läpi asialistan. Keskustelussa on kolme varsinaista asiakohtaa. Asialista hyväksyttiin.

**A-kohtien luettelon hyväksyminen (7171/26, ei-julkinen osio)**

A-kohtien luettelo hyväksyttiin.

**Euroopan verkkopaketti (TEN-E asetusehdotus) (6281/26, julkinen osio)**

**PJ/ Kyproksen Michael Damianos** totesi nykytilanteen, jossa Euroopassa ollaan riippuvaisia fossiilisesta tuontienergiasta. Korosti vähähiilistämistä ja sähköistämisen kiihdyttämistä, tässä energiaverkot ovat keskiössä. Kuluvalla viikolla EUCO:ssa päämiehet keskustelevat ja tulevat todennäköisesti antamaan tehtävän neuvostolle edistää kunnianhimoista verkkopakettia. Viittasi puheenjohtajan tausta-asiakirjaan kysymyksineen koskien suunnittelua, rahoitusta sekä luvitusta.

**KOM/ Dan Jørgensen** aloitti toteamalla, että jäsenvaltioiden väleillä on paljon eroja, kun katsotaan energianhintoja. Kaksi faktaa vaikuttavat hintoihin: 1) kuinka suuri uusiutuvan energian osuus on ja 2) kuinka hyvät ovat rajasiirtoyhteydet naapurivaltioihin. Komissaari mainitsi lukuja, kuinka toissa vuonna uusiutuvaa energian kapasiteetti kasvoi 72 GWh, ja viime vuonna lisäys tullee olemaan lähes 90 GWh. Toisaalta maksamme edelleen aivan liikaa energiasta, mikä johtuu fossiilienergiariippuvuudesta. Vakuutti että kun ehdottavat verkkojen osalta komission roolin kasvattamista, ei ole tarkoitus ohittaa jäsenvaltioita tai kantaverkkoyhtiöitä vaan tavoitteena on tuoda parannusta suunnittelun koordinaatioon. Tämä ehdotus olisi virhe nähdä vain EU:n vallan kasvattamisena, enemmän kyse siitä että ”komissio haluaa voimaannuttaa jäsenvaltioita kehittämään energiaverkkoja”. Kahdenvälisissä keskusteluissa jäsenvaltioiden kanssa nousee eniten esille hitaat luvitusprosessit. Kriisin keskellä on pidettävä mielessä pitkä aikaväli (10–15 vuotta). Eurooppa on stabiili markkina – tämä signaali pitää lähettää markkinoille.

**CZ** puhui energiavaltateistä (*energy highways*). Keskeistä on teknologianeutraalius.

**SE** on tehnyt läksynsä. Suurin puhtaan sähkön viejä, ja sähkönsä on lähes 100 % puhdasta. On aina ollut paras komission ystävä mutta mitä tulee verkkopakettiin, nyt eivät voi sitä olla. Ei voi olla niin, että edelläkävijöitä rokotetaan (viittasi komission ehdotukseen, jossa 25 % pullonkaulatuloista siirrettäisiin yhteiseen EU-rahastoon; heillä pullonkaulatulot syntyvät maan sisällä eri hintavyöhykkeiden välillä). Joutuvat ehkä pohtimaan Ruotsin roolia energiaunionissa. Suunnittelun pitää tapahtua alhaalta-ylös, ja pullonkaulatulot pitää voida käyttää siellä missä ne syntyvät.

**DE** toivoi, että voitaisiin käydä pöytäkierros Lähi-Idän tilanteesta ja vaikutuksista energianhintoihin. Ilmaisi tukensa verkkojen suunnittelulle rajat ylittävästi, tämä on kustannustehokasta ja hyvä että huomioidaan myös vety. Hyvä suunnitella skenaarioita keskitetysti. Kustannustenjako sen sijaan on sensitiivinen asia. Kertoi lupamenettelyjen hitaudesta Saksassa. Lupamenettelyjen osalta EU-tason ja kansalliset toimet eivät saa olla ristiriidassa keskenään.

**ES** muistutti, että keskustelemme uuden energiakriisin kontekstissa, joka alleviivaa koordinoidun ja hallitun EU-reaktion tarvetta. EU:n tulee vähentää riippuvuutta fossiilisista. Luvitus on keskeinen osa ehdotusta, sen osalta pitää olla realistinen.

**AT** tukee vahvempaa skenaariotyötä EU-tasolla, sen on oltava kuitenkin avointa. Rahoitus ja kustannustenjako: pitää varmistaa, että EU-ulottuvuudella on aitoa lisäarvoa. Kriittinen suhtautuminen ehdotukseen pullonkaulatulojen osalta. Tukee pyrkimyksiä lisätä uusiutuvan energian tuotantoa. Lupamenettelyjen osalta piti komission ehdotusta oikeansuuntaisena.

**EE** mielestä ehdotuksen kustannusten jakamista koskevista osioista pitää käydä avoin keskustelu ja löytää tasapainoinen ratkaisu. Tuki SE, jolla oli ihan varteenotettava näkökulma koskien kansallisia pullonkaulatuloja. Kansallinen prioriteetti EE:lle verkkopaketissa on turvallisuusnäkökulma ja varautuminen energiainfraan kohdistuviin hyökkäyksiin. Muistutti että CEF (Verkkojen Eurooppa

rahoitusväline) ei ole ainoa rahoitusinstrumentti, jota voidaan hyödyntää vaan esim. kilpailukykyrahastoa tulisi hyödyntää. Luvituksen osalta on huomioitava selkeys ja käytännön näkökulma.

**BG** toivoi vahvempaa alueellista näkökulmaa verkkosuunnittelussa. Tuki komission ehdottamalle pullonkaulatulojen tehokkaammalle hyödyntämiselle. Luvitus: tukevat nopeuttamista, huomioitava kuitenkin aina turvallisuusnäkökohdat ja ilmastotavoitteet. Teknologianeutraalisuus muistettava.

**NL** viittasi Lähi-idän tilanteeseen ja Iranin sotaan, joka alleviivaa tarvetta irtautua fossiilisista. Tulee löytää ratkaisuja kansalaisten ja yritysten hankalaan tilanteeseen. Verkkopaketin osalta pitää löytää kustannustenjakomalli, joka sopii kaikille. Tuki luvituksen simplifikaatiolle, pitää nopeuttaa omnibus-menettelyä. Hiljainen hyväksyntä (*tacit approval*) menettelyn pitäisi olla vapaaehtoinen.

**BE** tuki komission roolia koordinoida strategisesti verkkosuunnittelua mutta ei tule laatia keskitettyä skenaariota. Komission ehdotuksessa 25 % pullonkaulatulojen korvamerkinnästä ei nähnyt lisäarvoa. Luvituksen osalta haluavat edelleen nopeuttaa menettelyjä mutta ei tule vaarantaa sääntelyn ennakoitavuutta ja kokonaisuuden hallittavuutta.

**SK** kyseenalaistaa keskitetyn, komission laatiman verkkosuunnittelun skenaarion tarkoituksenmukaisuuden, TSO:iden roolia ei tule ohittaa. Pullonkaulatuotot pitää käyttää niiden syntypaikassa. Luvituksen osalta toimien tulee olla tasapainoisia eli vahvasta huomioitava ympäristönsuojelulainsäädäntö muttei tule lisätä jäsenvaltioiden hallinnollista taakkaa.

**IT** tarkasteli komission ehdotusta suunnittelusta ja totesi sen vaikuttavan olevan top-down, jossa komissiolla vahva rooli. IT on hyvin yhteenliitetty muihin jäsenvaltioihin ja suhtautuu tähän ehdotukseen komission vahvemmasta roolista suunnittelussa kriittisesti. Luvitus: näki että komission ehdotus merkitsee jatkuvia muutoksia lainsäädäntöön.

**HR** toivottaa tervetulleeksi Euroopan tason näkökulman suunnitteluun. Erityisesti tarvitaan lisää EU-rahoitusta akkuihin. Muistutti subsidiariteetti periaatteesta ja teknologianeutraaliudesta. HS on yksi jäsenvaltioista, joilla on suuri uusiutuvan energian osuus energiamixissään ja se on hyvin yhteenliitetty mutta silti heillä korkeat hinnat.

**FR** piti komission verkkopakettiehdotusta hyvin kunnianhimoisena. Tarvitaan tasapainoinen kokonaisuus. Keskitetty suunnittelu aiheuttaa huolta, tuki SE. Kustannustenjaon pitää olla oikeudenmukainen ja tasapainoinen sekä johtaa verkkojen vahvistamiseen. Eivät voi hyväksyä sektoraalista lähestymistapaa (luvitus).

**EL** tuki komission ehdotusta, SE:lle vastasi, että uhkaukset eivät ole oikea tapa edetä. Euroopan pitää olla yhtenäinen, muistutti orastavasta energiakriisistä. EL:ssa oli aiemmin sähkön osalta tuplahinnat vs. muu Eurooppa. Nyt hinnat tulleet huomattavasti alas (6. alimmat). Energiaunionin edistämisessä ei pidä nyt pysähtyä vaan jatkaa toimia. Meidän tulee olla koordinoituja ja luoda eurooppalaiset energiamarkkinat. Päätöksiä ei saa lykätä vaan ne pitää tehdä nyt. Täysi tuki komissiolle.

**LU** tuki EL koskien kiirettä ja selkeiden päätösten tarvetta. Tuki ES. Kuten NL koskien kustannustenjakoa – pitää löytää oikeudenmukainen kustannustenjako.

**PL** kiitti komissiota verkkopaketista. Suunnittelun osalta ei kyseenalaista tavoitetta mutta pitää ymmärtää seuraukset. Huolenaan totesi, että komission ehdotus ei reflektoi täysin jäsenvaltioiden tarpeita verkkosuunnittelun osalta, jonka korosti olevan hyvin monimutkaista. Tarvittava joustovara on varmistettava. Kustannustenjaosta totesi, että jäsenvaltioiden valta päättää pullonkaulatulojen käytöstä pitää säilyttää. Korosti TSOiden keskeistä roolia.

**FI** antoi tukensa paketin ylätason tavoitteille. Nosti esille kolme prioriteettiaan neuvotteluissa: 1) tuki energiainfrastruktuurin turvallisuuden ja resilienssin lisäämiselle TEN-E-asetukseen. Paremman suojaamisen tulisi kuitenkin koskea myös muuta kuin sähköinfraa. 2) Pullonkaulatulot pitää käyttää siellä missä ne syntyvät 3) Varauksellinen suhtautuminen verkkosuunnitteluun EU-tasolla. Lopuksi

lupamenettelyissä muistettava kansalliset erityispiirteet, toimien koherenssi ja säädöskehikon ennakoitavuus.

**SI** näki viime ajan tapahtumien korostavan, kuinka riippuvaisia olemme Rahoitus: pitää jakaa oikeudenmukaisesti. Vahva epäily koskien 25 % pullonkaulatuloja, siihen tarvitaan lisää joustoja. Ja pitää käyttää siellä missä ne syntyvätkin. Tuki luvituksen nopeuttamiselle, mutta pitää varmistaa koherenssi ympäristönsuojelulainsäädännön kanssa.

**LV** näki verkot keskeisenä energiasiirtymässä ja energian toimitusvarmuuden kannalta. Tarvitaan reilu kustannustenjako. Tuki KOM ehdotukselle koskien suunnittelua. Turvallisuusaspekti ja energiainfran resilienssin parantaminen tärkeä prioriteetti LV:lle.

**HU** tuki paketin tavoitteita. Suunnittelun osalta kansallisen TSOn ja jäsenvaltion roolin on oltava keskiössä. Pullonkaulatulojen käytön osalta löydettävä oikeudenmukainen ratkaisu. Luvitusta pitää nopeuttaa mutta pitää olla oikea tasapaino (ympäristönäkökulma ja subsidiariteettiperiaate).

**RO** kiitti komissiota aloitteesta. Alueellaan korkeimmat sähkönhinnat. Kiitti komission aktiivista toimintaa ja lähestymistapaa. Tuki EL puheenvuorolle, pitää lisätä sähköntuotantoa maissamme ja tukea naapurijäsenvaltioita ja Ukrainaa.

**LT** piti verkkopakettia ja sen sisältämien toimien implementointia keskeisenä pitkällä aikavälillä. 1) Tuki turvallisuus ja resilienssi kategorian lisäämiselle mutta soveltamisala on edelleen liian suppea. 2) Suunnittelun osalta piti ajatusta hyvänä mutta epäili reaktiokykyä, mikäli siirrytään ylätason suunnitteluun. 3) Komission ehdotukseen 25 % pullonkaulatulojen sivuun laittamisesta suhtautuvat hyvin varautuneesti.

**PT** ilmaisi tukea komission ehdotukselle koskien pullonkaulatulojen käyttöä

**DK** antoi alustavaa tukea keskitetylle verkkosuunnittelulle. Suhtautui myös pullonkaulatuloja koskevaan komission ehdotukseen myönteisesti. Ilmaisi tukensa verkkopaketin lupamenettelyjen nopeuttamista koskeville ehdotuksille.

**MT** toi esille erityispiirteensä (saarivaltio, eristäytynyt sijainti ja siirtoyhteydet). Suhtautui myönteisesti keskitettyyn verkkosuunnitteluun mutta varauksellisesti pullonkaulatuloehdotukseen.

**IE** toi esille, että verkkosuunnittelun osalta tarvitaan tasapainoinen, alueellinen näkökulma. Rahoituksen osalta puolestaan tasapainoinen ja oikeudenmukainen malli (*on equitable basis*). Hyvä löytää innovatiivisia rahoitusratkaisuja. Pullonkaulatuloja ja niiden käyttöä pitää pohtia. Luvituksen osalta komission pitää keskittyä tukemaan jäsenvaltioiden täytäntöönpanoa, eikä tule luoda sektorispesifejä lupamenettelyjä eikä lisätä päällekkäisyyttä.

**KOM** kiitti hyvästä keskustelusta. Jäsenvaltioiden, täysin perustellut huolet on nyt kuultu. Ovat valmiita selventämään ehdotuksiaan erityisesti pullonkaulatulojen käytön osalta. Komission mielestä tuorein tekstirevisio jo huomioi esille tuotuja huolia.

**PJ** totesi keskustellun käydyksi. Se tavoittelee neuvoston yleisnäkemystä kesäkuun neuvostossa.

**<u>Kohtuuhintaisen energian toimintasuunnitelma – vuosi myöhemmin (ei-julkinen osio, 6667/26)</u>**

**PJ** viittasi komission vuotta aiemmin julkaisemaan tiedonantoon. Kokouksen tausta-asiakirjassa tarkasteltiin kohtuuhintaisen energian -toimintasuunnitelman toimeenpanoa ja mahdollisia lisätoimenpiteitä energian hintojen hillitsemiseksi. Ministereiltä kysyttiin, mitä toimia on toteutettu ja mitä uusia lyhyen aikavälin ratkaisuja voitaisiin harkita. Lähi-idän kriisi heijastuu energianhintakeskusteluihin.

**ACER**in edustaja Volker Zuleger esitteli EU:n energiamarkkinoiden tilannetta ja korosti kolmea seikkaa: 1) Nykyinen energiakriisi on globaali (LNG), ja EU on aiempaa riippuvaisempi LNG-hinnoista.

Lisääntynyt integraatio globaaleilla kaasumarkkinoilla on yksi keskeinen tekijä. Inflaatio tullee nousemaan lähiviikkoina/kuukausina. 2) Vähähiilisyys korreloi matalampien sähkönhintojen kanssa. 3) Jäsenvaltioiden välisiä synergioita voidaan hyödyntää paremmin, jos verkko- ja infrastruktuuri-investoinnit kasvavat. Markkinaintegraatiolla voidaan saavuttaa merkittävää hyötyä.

**KOM** muistutti Puhtaan teollisuuden sopimuksen (*Clean Industrial Deal*) ja Kohtuuhintaisen energian -toimintasuunnitelman etenemisestä, ja korosti tarvetta nopeuttaa toimia etenkin verotukseen, PPA-sopimuksiin, CfD-mekanismeihin ja verkkomaksuihin liittyen. Maailmantilanteen vuoksi energian hinnat ovat olleet kuluvan vuoden aikana nousussa, mutta EU:n toimitusvarmuus oli aiempaa paremmalla pohjalla. Tilanne on kuitenkin hyvin erilainen edelliseen vuoden 2022–2023 energiakriisiin verrattuna: toimituslähteitä on monipuolistettu ja riippuvuuksia vähennetty. Strategiset reservit ovat täynnä. EU:lla on suuri LNG-tuontikapasiteetti. On kuitenkin selvää, että hintapiikkejä tulee esiintymään. Vakuutti tukeaan niille jäsenvaltioille, jotka eniten hintavaikutusten kohteena. Komissio toimii aktiivisesti ja kaasu- ja öljykoordinaatioryhmä sekä EU Task Force kokoontuvat säännöllisesti. Kansainvälisen energiajärjestön, IEA:n, kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Pitää pohtia mahdolliset täsmätoimet hyvin tarkkaan ja jäsenvaltioiden tulisi hyödyntää olemassa olevat välineet ensin. Komissio tähdensi tarvetta jatkaa energiantuonnin monipuolistamista, vähentää fossiiliriippuvuutta, ja ylläpitää sääntelyn ennakoitavuutta. Painopistettä tulisi olla lyhyen aikavälin helpotustoimissa sekä neljän vähittäissähkön hinnan komponentin (energian tuotanto, verkkomaksut, verot ja maksut, sekä päästökauppa) tarkastelussa. Nykyinen sähkömarkkinamalli (EMD) on tuottanut tuloksia, hinnanmuodostus on heijastuma markkinarealiteeteista. Pitää huomioida kaasun selkeä rooli ja pohtivat eri vaihtoehtoja. Päästökauppajärjestelmä tarvitaan mutta sitä pitää uudistaa. Valmistelevat komissiossa eri vaihtoehtoja EUCOon 19.–20.3.

Käydyssä keskustelussa korostettiin laajasti tarvetta puuttua korkeisiin energiahintoihin ja niiden aiheuttamaan kilpailukyvyn heikkenemiseen sekä tarvetta EU-tason ratkaisuihin. Toteutetuista toimista, mainittiin mm. erilaisten tukimekanismien hyödyntäminen, tuki haavoittuvassa asemassa oleville kotitalouksille, toimet rakennusten ja liikenteen energiatehokkuuden parantamiseksi, kysyntäjoustoa tukevat toimet, veronalennukset sekä verkkomaksujen alentaminen.

Mahdollisina lisätoimina jäsenvaltioiden puheenvuoroissa nostettiin esille uusiutuvan energian kapasiteetin lisääminen, rajat ylittävän siirtokapasiteetin kasvattaminen, energian varastointiratkaisujen edistäminen, sähköistäminen, energiansäästötoimet sekä uusien polttoaineratkaisujen edistäminen vaikeasti vähähiilistyvillä aloilla.

Sähkömarkkinamallin vakautta pidettiin tärkeänä, ja korostettiin, ettei markkinoille tulisi aiheuttaa uusia epävarmuuksia (ml.FI). Päästökaupan jatkumista pidettiin laajalti olennaisena investoijien luottamuksen kannalta.

**KOM** totesi, että puhtaan energian tuotantoa on laajennettava ja energiahintoihin on puututtava kohdennetuin, tilapäisin ratkaisuin ilman, että markkinan uskottavuutta heikennetään, sillä se haittaisi investointeja pitkällä aikavälillä.

**FI** muistutti olevansa hyvin pitkällä siirtymässä ja Suomessa jo yli 95 % sähköstä on fossiilivapaata. Suomelle nykyinen sähkömarkkinamalli on mahdollistanut lisäksi investoinnit markkinaehtoisesti sekä Euroopan edullisimpiin kuuluvat sähkönhinnat. Iranin sota korostaa tarvetta jatkaa fossiilisista irtautumista eikä pitkän aikavälin tavoitteita tule unohtaa. ETS on myös keskeinen kulmakivi. ETS:ää eikä EMD:tä ei tule lähteä perustavaa laatua olevalla tavalla muuttamaan eikä siten tule vaarantaa investointeja. Toisaalta tuotiin esille ymmärrys niitä jäsenvaltioita kohtaan, joissa tilanne eri mutta korostettiin että mahdollisten lyhyen aikavälin ratkaisujen tulee olla tarkkaan räätälöityjä ja rajattuja.

**Molemminpuolisen energiavarmuuden edistäminen integroinnin avulla ja saadut kokemukset Ukrainan ja Moldovan kanssa– keskustelu (ei-julkinen osio, 6284/26)**

**PJ** esitteli asiakohdan. Ukrainassa tilanne on vakava Venäjän jatkaessa hyökkäyksiään. Vakuutti EU:n täysin vankkumatonta tukea Ukrainalle. Talven aikana on nähty osoitus eurooppalaisesta

solidaarisuudesta. Ukrainan ja Moldovan kokemuksista voidaan myös ottaa oppia. Puheenjohtaja oli laatinut asiakirjan taustakysymyksineen:

- Miten Ukrainan ja Moldovan kriisikokemukset voidaan sisällyttää EU:n varautumisstrategioihin?
- Miten EU voi edistää luotettavia kaksisuuntaisia energiavirtoja ja teknistä yhteistyötä kumppanimaiden kanssa?

**Ukraina**: kertoi selvinneensä jälleen tuhoisimmasta talvesta. Kuvasi energiainfrastruktuurinsa laajaa tuhoa ja energiantuotannon romahtamista mutta myös resilienssiään neljän vaikean talven aikana. Oppeina korostettiin, että energiajärjestelmien suojaamisesta on tullut keskeinen periaate, ja että yhteiset eurooppalaiset standardit, kapasiteetin vahvistaminen, nopeat hankintaprosessit sekä monipuoliset siirtoyhteydet ovat ratkaisevassa roolissa. Selvisivät saamansa tuen avulla, josta ovat syvästi kiitollisia.

**Moldova:** kuvaili merkittäviä muutoksia energiajärjestelmässään, mukaan lukien siirtymää uusiin markkinarakenteisiin ja riippuvuuden vähentämistä aiemmista toimituslähteistä (aiemmin täysin venäläisen energian varassa). Tammikuun lopussa koettu, Venäjän Ukrainaan jatkuvista hyökkäyksistä sekä talviolosuhteista johtunut, sähkönjakelun häiriö osoitti, että nopea palautuminen on mahdollista hyvällä TSO:iden välisellä koordinoinnilla (Romania – Ukraina – Moldova). Moldova painotti, että energian toimitusvarmuus edellyttää uusia siirtoyhteyksiä, markkinoiden vapauttamista, infrastruktuurin kestävyyttä ja strategisten kaasuvarastojen kasvattamista.

**KOM** korosti EU:n sitoutumista toimittaa tarvittavaa laite- ja materiaalitukea, kuten muuntajia ja korjauskalustoa. Tuki on osa laajempaa jälleenrakennusaloitetta, joka tähtää sekä tulevan talven varautumiseen että pitkän aikavälin tulevaisuuden rakentamiseen. Kokemukset osoittavat, että tuleva EU:n energiaturvallisuuskehys on syytä suunnitella aiempaa kestävämmäksi.

Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa (yht. 23) ilmaistiin laaja tuki Ukrainalle ja Moldovalle, pl. kaksi jäsenvaltiota, jotka keskittyivät puheenvuorossaan tuomaan esille öljyn toimituksiin liittyvät haasteensa ja vaativat Ukrainaa edistämään Druzhban öljyputken korjausta.

Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa korostettiin, että EU:n sisäinen ja EU:n ja kumppanimaiden välinen koordinaatio, verkkojen yhteenliitettävyys sekä fyysisen infrastruktuurin suojaaminen sekä kyberuhkien torjunta ovat keskeisiä energianhuoltovarmuuden vahvistamisessa.

Useat jäsenvaltiot korostivat energiantuotannon monipuolistamista ja hajautettua energiantuotantoa (ml. FI), sekä uusiutuvien energialähteiden että muiden vähähiilisten teknologioiden merkitystä. Myös varastointikapasiteetin ja joustavien markkinarakenteiden vahvistaminen nähtiin tärkeänä.

Johtopäätöksenä keskustelusta todettiin, että sekä Ukrainan että Moldovan kokemukset ovat arvokkaita koko Euroopan energiajärjestelmän resilienssin vahvistamiseksi, ja että EU jatkaa sekä tukea molemmille kumppaneilleen.

**AOB-asiakohdat**

**AT** toi esille huolensa päästökaupan kustannusten vaikutuksesta tukkusähköhintoihin ja korosti tarvetta lisätä hinnanmuodostuksen läpinäkyvyyttä. Kolme jäsenvaltiota ilmaisi tukeaan tarkastelulle.

**HU ja SK** toivat esiin toimitusvarmuusongelmat, jotka johtuivat Druzhba-öljyputken häiriöstä.

**RO** kehotti vahvistamaan EU:n rahoituskehyksiä ydinenergian tukemiseksi ja teknologianeutraaliutta eri rahoitusvälineissä. Tämä sai tukea useilta jäsenvaltioilta (ml. FI).

Suomen edustajat
ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala
ministerin erityisavustaja Juuso Kilpinen, YM

pysyvän edustajan sijainen Lauri Hirvonen, EUE
erityisasiantuntija Sanna Ek-Husson, EUE

ylijohtaja Riku Huttunen, TEM
ympäristö- ja ilmastoministerin virkamiessihteeri Elina Johansson, TEM

EU-erityisasiantuntija Ville Niemi, VNK
Napsauta tähän ja kirjoita ministerin lisäksi kaikkien valtuuskunnan jäsenten nimet ja organisaatiot

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite